

**PROGRAMACIÓ DEL
DEPARTAMENT DE
MÚSICA**

IES PORTO CRISTO

CURS 2016 - 17

INDEX

1.1. PRIMER I SEGON D'ESO

1.1.1. Objectius.....	2
1.1.2. Continguts.....	2
1.1.3. Criteris d'avaluació.....	2
1.1.4 .Competències bàsiques.....	3
1.1.5 Seqüenciació i temporalització.....	4

1.2. TERCER D'ESO

1.2.1 .Objectius.....	4
1.2.2 Continguts.....	5
1.2.3 Criteris d'avaluació/Estàndars d'aprenentatge avaluables.....	6
1.2.4 Tractament de les competències bàsiques.....	10
1.2.5. Seqüenciació i temporalització.....	11

2. MATERIALS I RECURSOS..... 17**3. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS..... 17**

1.1. 1r i 2n Curs (Música I)

1.1.1. Objectius

La matèria de Música de l'educació secundària obligatòria té com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Utilitzar la veu, els instruments i el cos per a expressar-se musicalment de forma creativa i personal.
2. Escoltar comprensivament música d'estils, gèneres i cultures diverses, amb interès, respecte i sensibilitat estètica.
3. Conèixer l'entorn musical i cultural propi i prendre consciència de la universalitat de la pràctica musical, assumint reflexivament la diversitat de cultures i identitats musicals.
4. Conèixer i aplicar tècniques instrumentals i vocals bàsiques per a la interpretació i la creació musical i per a l'expressió corporal.
5. Participar, de forma responsable i pro-activa, en activitats musicals organitzades a l'aula, el centre o la comunitat educativa per afavorir la cooperació i el treball comú.
6. Reflexionar sobre la dimensió social i cultural de la música i comprendre les seves relacions amb altres àmbits artístics i amb els mitjans de comunicació.
7. Cercar i comprendre informació procedent de diferents fonts i suports per enriquir els coneixements musicals propis, fent-ne una lectura rigorosa i reflexiva.
8. Fer ús de la tecnologia per enriquir la percepció, l'expressió i la creació musicals, amb autonomia i esperit crític.
9. Comunicar coneixements, judicis i opinions musicals de forma oral i escrita, amb rigor i claredat, respectant les persones i els valors democràtics.
10. Valorar l'audició, la pràctica i la creació musical com a font de gaudi, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món.

1.1.2. Continguts

Bloc 1. Interpretació i Creació

1. Lectura i escriptura de la notació musical, també amb editors musicals, al servei de l'audició, la interpretació, la creació i la comprensió de la música.
2. Identificació, mitjançant l'audició i l'anàlisi, dels elements que intervenen en la construcció d'una obra musical.
3. Interès per conèixer les diferents possibilitats sonores de la veu, el cos i els instruments.
4. La veu i la paraula com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
5. Exploració i desenvolupament d'habilitats tècniques elementals de la veu i dels instruments musicals: afinació, precisió, dicció, fraseig i expressió.
6. Interpretació d'obres musicals i pràctica de l'expressió corporal i la dansa utilitzant la veu, els instruments i el cos.
7. Els instruments i el cos com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
8. Pràctica de danses variades i, en particular, de les danses i els balls de les Illes Balears.
9. Improvisació i creació amb elements bàsics del llenguatge musical com a mitjà per reflexionar sobre els

processos creatius i els components essencials del llenguatge musical.

10. Composició, individualment o en grup, de cançons, peces instrumentals i coreografies senzilles per a diferents agrupacions a partir de la combinació d'elements i recursos bàsics presentats en el context de les diverses activitats que es duen a terme dins l'aula.

11. Pràctica de les pautes bàsiques d'interpretació: silenci, atenció al director i als altres intèrprets, audició interior, memòria i adequació al conjunt.

12. Acceptació i compliment de les normes que regeixen la interpretació en grup i aportació d'idees musicals que contribueixin al perfeccionament del treball comú.

13. Interès per la superació personal i la millora de les produccions pròpies dins el procés creatiu.

Bloc 2. Escolta

1. Aplicació d'estratègies d'audició, audició interior, memòria comprensiva i anticipació durant la pròpia interpretació i creació musical.

2. Identificació en l'audició i l'anàlisi auditiva dels elements més significatius de la melodia, l'harmonia, el ritme, el timbre i la textura en obres i pràctiques musicals diverses.

3. Utilització de recursos corporals, vocals i instrumentals, mitjans audiovisuals i tecnològics, textos, partitures, musicogrames i altres representacions gràfiques per comprendre la música escoltada.

4. Classificació i discriminació auditiva dels diferents tipus de veus i d'instruments, incloent-hi els instruments propis de les Illes Balears i de diverses agrupacions vocals i instrumentals.

5. Sensibilització cap a les dimensions sensorials i terapèutiques del so i de la música i consideració de la importància d'un entorn saludable.

6. Valoració i comprensió de la importància del silenci i del so com a condició prèvia per a l'existència de la música.

Bloc 3. Contextos musicals i culturals

1. Coneixement i valoració de les manifestacions i obres musicals més significatives del patrimoni musical balear i universal.

2. Utilització correcta del vocabulari musical específic per descriure i explicar els components del llenguatge musical.

3. Utilització de fonts d'informació diverses i plurals per conèixer la música.

4. Reconeixement de la pluralitat d'estils en la música actual.

5. Interès per conèixer músiques de diferents estils i característiques, per tal d'ampliar i diversificar les pròpies preferències musicals.

6. El consum de música en la societat actual. Sensibilització i actitud crítica cap al consum indiscriminat de música i la contaminació sonora.

Bloc 4. Música i tecnologia

1. Utilització de dispositius i instruments electrònics a l'abast per crear, interpretar, enregistrar i analitzar peces i per fer activitats musicals.

2. Ús progressiu dels paràmetres d'edició i impressió de partitures.

3. Realització d'instrumentacions a partir de combinacions tímbriques i textures diverses amb el suport de les noves tecnologies.

4. Interès per l'ús de la tecnologia musical i audiovisual en el desenvolupament creatiu.

5. Elements que intervenen en els processos d'enregistrament i manipulació del so

1.1.3.Criteris d'avaluació

1. *Reconèixer els paràmetres del so i els elements bàsics del llenguatge musical, aplicar-los a través de la lectura o l'audició de petites obres o fragments musicals i utilitzar un llenguatge tècnic apropiat per referir-s'hi.*

2. *Distingir i utilitzar els elements de la representació gràfica de la música (col·locació de les notes en el pentagrama, clau de sol i de fa en quarta, durada de les figures, signes que afecten la intensitat i matisos, indicacions rítmiques i de tempo, etc.).*

3. *Improvisar i interpretar estructures musicals elementals construïdes sobre els modes i les escales*

- més senzilles i els ritmes més comuns.*
4. *Analitzar i comprendre el concepte de textura i reconèixer, a través de l'audició i la lectura de partitures, els diferents tipus de textura.*
 5. *Conèixer els principis bàsics dels procediments compositius i les formes d'organització musical.*
 6. *Mostrar interès per desenvolupar les capacitats i les habilitats tècniques com a mitjà per a les activitats d'interpretació, així com acceptar i complir les normes que regeixen la interpretació en grup i aportar idees musicals que contribueixin al perfeccionament de la tasca comuna.*
 7. *Demostrar interès per les activitats de composició i improvisació i mostrar respecte per les creacions dels companys.*
 8. *Participar activament i amb iniciativa personal en les activitats d'interpretació, assumir-hi diferents rols, intentar ajustar la pròpia acció a la resta del conjunt, aportar idees musicals i contribuir al perfeccionament de la tasca comuna.*
 9. *Explorar les possibilitats de distintes fonts i objectes sonors.*
 10. *Identificar i descriure els diferents instruments i veus i les agrupacions en què s'integren.*
 11. *Llegir distints tipus de partitures en el context de les activitats musicals de l'aula com a suport de les activitats d'audició.*
 12. *Valorar el silenci com a condició prèvia per participar en les audicions.*
 13. *Reconèixer auditivament les diferents obres musicals i determinar l'època o cultura a la qual pertanyen, així com interessar-se per ampliar les seves preferències.*
 14. *Identificar i descriure, mitjançant l'ús de diferents llenguatges (gràfic, corporal o verbal) alguns elements i formes d'organització i estructuració musical (ritme, melodia, textura, timbre, repetició, imitació, variació) d'una obra musical enregistrada o interpretada en viu.*
 15. *Identificar situacions de l'àmbit quotidià en les quals es produeix un ús indiscriminat del so, analitzar-ne les causes i proposar solucions.*
 16. *Fer exercicis que reflecteixin la relació de la música amb altres disciplines.*
 17. *Demostrar interès per conèixer músiques de distintes característiques, èpoques i cultures i per ampliar i diversificar les pròpies preferències musicals, i adoptar una actitud oberta i respectuosa.*
 18. *Relacionar les qüestions tècniques apreses amb les característiques dels períodes de la història musical.*
 19. *Distingir els grans períodes de la història de la música.*
 20. *Apreciar la importància del patrimoni cultural espanyol i el de les Illes Balears, en particular, i comprendre el valor de conservar-lo i de transmetre'l.*
 21. *Valorar l'assimilació i l'ús d'alguns conceptes musicals bàsics necessaris a l'hora d'emetre judicis de valor o parlar de música.*
 22. *Mostrar interès i actitud crítica per la música actual, els musicals, els concerts en viu i les noves propostes musicals, valorar-ne els elements creatius i innovadors.*
 23. *Utilitzar amb autonomia els recursos tecnològics disponibles i tenir un coneixement bàsic de les tècniques i els procediments necessaris per enregistrar, reproduir, crear i interpretar música i per realitzar produccions audiovisuals senzilles.*
 24. *Utilitzar de manera funcional els recursos informàtics disponibles per indagar el fet musical i aprendre*

1.1.4. Competències bàsiques

CC Consciència i expressions culturals

La **competència artística i cultural** implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles.

Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per poder-les utilitzar com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interès per la participació a la vida cultural i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'altres comunitats.

Per al desenvolupament adequat de la competència per a la consciència i l'expressió cultural, cal treballar:

- El coneixement, l'estudi i la comprensió tant dels diferents estils i gèneres artístics com de les obres i produccions principals del patrimoni cultural i artístic en diferents períodes històrics, les característiques i les relacions amb la societat en què es creen, així com les característiques de les obres d'art produïdes, tot això mitjançant el contacte amb les obres d'art. Està relacionada, igualment, amb la creació de la identitat cultural com a ciutadà d'un país o membre d'un grup.
- L'aprenentatge de les tècniques i els recursos dels diferents llenguatges artístics i formes d'expressió

cultural, així com de la integració de diferents llenguatges.

- El desenvolupament de la capacitat i la intenció d'expressar-se i comunicar idees, experiències i emocions pròpies, partint de la identificació del potencial artístic personal (aptitud/talent). Es refereix també a la capacitat de percebre, comprendre i enriquir-se amb les produccions del món de l'art i la cultura.
- La potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació pròpies de cada individu de cara a l'expressió de les idees i els sentiments propis. És a dir, la capacitat d'imaginar i realitzar produccions que suposin recreació, innovació i transformació. Implica el foment d'habilitats que permeten reelaborar idees i sentiments propis i aliens i exigeix desenvolupar l'autoconeixement i l'autoestima, així com la capacitat de resolució de problemes i assumptió de riscos.
- L'interès, l'estima, el respecte, el gaudi i la valoració crítica de les obres artístiques i culturals que es produeixen a la societat, amb un esperit obert, positiu i solidari.
- La promoció de la participació en la vida i l'activitat cultural de la societat en què es viu, al llarg de tota la vida. Això porta implícits comportaments que afavoreixen la convivència social.
- El desenvolupament de la capacitat d'esforç, constància i disciplina com a requisits necessaris per a la creació de qualsevol producció artística de qualitat, així com habilitats de cooperació que permetin la realització de treballs col·lectius.

CL Competència comunicació lingüística

La **competència comunicativa lingüística i audiovisual** és el resultat de l'acció comunicativa en unes pràctiques socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors per mitjà de textos en un gran nombre de modalitats, formats i suports. Representa una via de coneixement i contacte amb la diversitat cultural que implica un factor d'enriquiment per a la competència pròpia i que adquireix una rellevància particular en el cas de les llengües estrangeres. Per tant, un enfocament intercultural en l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües suposa una contribució important al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística de l'alumnat.

Per al desenvolupament adequat d'aquesta competència, cal abordar l'anàlisi i la consideració dels diferents aspectes que hi intervenen, a causa de la seva complexitat. Per fer-ho, cal atendre els cinc components que la constitueixen i les dimensions en què es concreten:

- El component lingüístic comprèn diverses dimensions: la lèxica, la gramatical, la semàntica, la fonològica, l'ortogràfica i l'ortoèpica, entesa com l'articulació correcta del so a partir de la representació gràfica de la llengua.
- El component pragmàtic i discursiu considera tres dimensions: la sociolingüística (vinculada a la producció i la recepció adequades de missatges en diferents contextos socials); la pragmàtica (que inclou les microfuncions comunicatives i els esquemes d'interacció), i la discursiva (que inclou les macrofuncions textuais i les qüestions relacionades amb els gèneres discursius).
- El component sociocultural inclou dues dimensions: la que fa referència al coneixement del món i la dimensió intercultural.
- El component estratègic permet que l'individu superi les dificultats i resolgui els problemes que sorgeixen en l'acte comunicatiu. Inclou tant destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la parla, l'escolta i la conversa, com destreses vinculades al tractament de la informació, la lectura multimodal i la producció de textos electrònics en diferents formats; a més, també formen part d'aquest component les estratègies generals de caràcter cognitiu, metacognitiu i socioafectiu que l'individu utilitza per comunicar-se de manera eficaç, aspectes fonamentals en l'aprenentatge de les llengües estrangeres.
- El component personal que intervé en la interacció comunicativa en tres dimensions: l'actitud, la motivació i els trets de la personalitat.
-

CM Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

La **competència matemàtica** implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seves eines per descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context.

Per al desenvolupament adequat de la competència matemàtica cal abordar quatre àrees relatives als nombres, l'àlgebra, la geometria i l'estadística, interrelacionades de maneres diverses:

- La quantitat: aquesta noció incorpora la quantificació dels atributs dels objectes, les relacions, les situacions i les entitats del món, interpretant-ne diferents representacions i jutjant-ne les interpretacions i els arguments. Participar en la quantificació del món suposa comprendre els mesuraments, els càlculs, les magnituds, les unitats, els indicadors, la mida relativa i les tendències i els patrons numèrics.
- L'espai i la forma: inclouen una àmplia gamma de fenòmens que es troben al nostre món visual i físic:

patrons, propietats dels objectes, posicions, direccions i les representacions respectives; la descodificació i la codificació d'informació visual, i també la navegació i la interacció dinàmica amb formes reals o representacions.

- El canvi i les relacions: el món desplega multitud de relacions temporals i permanents entre els objectes i les circumstàncies, en què els canvis es produeixen dins de sistemes d'objectes interrelacionats. Tenir més coneixements sobre el canvi i les relacions suposa comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan aquests tipus de canvi tenen lloc, per tal de fer servir models matemàtics adequats per descriure'ls i preveure'ls.
- La incertesa i les dades: són un fenomen central de l'anàlisi matemàtica present en diferents moments del procés de resolució de problemes, en què són clau la presentació i la interpretació de dades.

CD Competència digital

La **competència del tractament de la informació i digital** és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per aconseguir els objectius relacionats amb la feina, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i la participació en la societat.

Aquesta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introdueixen les noves tecnologies a l'alfabetització, la lectura i l'escriptura, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries avui en dia per ser competent en un entorn digital.

Per al desenvolupament adequat de la competència digital, cal abordar:

- La informació: això comporta la comprensió de la manera en què es gestiona la informació i en què es posa a disposició dels usuaris, i també el coneixement i la gestió de diferents motors de cerca i bases de dades, i saber triar aquells que responen millor a les necessitats pròpies d'informació.
- Saber analitzar i interpretar la informació que s'obté, contrastar i avaluar el contingut dels mitjans de comunicació d'acord amb la validesa, la fiabilitat i l'adequació entre les fonts, tant en línia com fora de línia.
- Saber transformar la informació en coneixement per mitjà de la selecció apropiada de diferents opcions d'emmagatzematge.
- La comunicació: suposa prendre consciència dels diferents mitjans de comunicació digital i de diversos paquets de programari de comunicació i del seu funcionament, així com els seus beneficis i mancances d'acord amb el context i els destinataris. Al mateix temps, implica saber quins recursos es poden compartir en públic i el valor que tenen, és a dir, saber de quina manera les tecnologies i els mitjans de comunicació poden permetre diferents formes de participació i col·laboració per a la creació de continguts que produeixin un benefici comú. Això suposa el coneixement de qüestions ètiques com la identitat digital i les normes d'interacció digital.
- La creació de continguts: implica saber com els continguts digitals es poden realitzar en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatge), i també identificar els programes/aplicacions que s'adaptin millor al tipus de contingut que es vol crear. Suposa també la contribució al coneixement de domini públic (wikis, fòrums públics, revistes), tenint en compte les normatives sobre els drets d'autor i les llicències d'ús i publicació de la informació.
- La seguretat: implica conèixer els diferents riscos associats amb l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per evitar-los, la qual cosa suposa identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per protegir la informació pròpia i d'altres persones, i també conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.
- La resolució de problemes: aquesta dimensió suposa conèixer la composició dels dispositius digitals, els seus potencials i limitacions en relació amb la consecució de fites personals, i també saber on buscar ajuda per a la resolució de problemes teòrics i tècnics, la qual cosa implica una combinació heterogènia i ben equilibrada de les tecnologies digitals i no digitals més importants en aquesta àrea de coneixement.

CA Competència d'aprendre a aprendre

La **competència d'aprendre a aprendre** és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produeix al llarg de la vida i que té lloc en diferents contextos formals, no formals i informals. Aquesta competència es caracteritza per l'habilitat per iniciar i organitzar l'aprenentatge, i persistir-hi. Això exigeix, en primer lloc, la capacitat per motivar-se per aprendre. Aquesta motivació depèn del fet que es generi la curiositat i la necessitat d'aprendre, que l'estudiant se senti protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i, finalment, que arribi a aconseguir els objectius d'aprenentatge proposats i, amb això, que adquireixi la percepció d'autoeficàcia. Tot el que s'ha dit contribueix a motivar-lo per abordar tasques d'aprenentatge en el futur.

En segon lloc, pel que fa a l'organització i la gestió de l'aprenentatge, la competència d'aprendre a aprendre requereix conèixer i controlar els processos d'aprenentatge propis per ajudar-lo als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La competència d'aprendre a aprendre desemboca en un aprenentatge cada cop més eficaç i autònom.

Per al desenvolupament adequat del sentit de la iniciativa i l'esperit emprenedor, cal tractar:

- El coneixement que té sobre el que sap i desconeix, sobre el que és capaç d'aprendre, sobre el que l'interessa, etc.
- El coneixement de la disciplina en la qual es localitza la tasca d'aprenentatge i el coneixement del contingut concret i de les demandes de la tasca pròpia.
- El coneixement sobre les diferents estratègies possibles per afrontar la tasca.
- Estratègies de planificació en les quals es reflecteix la meta d'aprenentatge que es busca, i també el pla d'acció que es té previst aplicar per aconseguir-la.
- Estratègies de supervisió des de les quals l'estudiant va examinant l'adequació de les accions que està desenvolupant i l'aproximació a la meta.
- Estratègies d'avaluació des de les quals s'analitza tant el resultat com el procés que s'ha dut a terme.

La motivació i la confiança són cabdals per a l'adquisició d'aquesta competència. Totes dues es potencien des del plantejament de metes realistes a curt, mitjà i llarg termini. En assolir els objectius, augmenta la percepció d'autoeficàcia i la confiança, i amb això augmenten els objectius d'aprenentatge de manera progressiva. Les persones han de ser capaces de valer-se d'experiències vitals i d'aprenentatge prèvies per tal d'utilitzar i aplicar els nous coneixements i capacitats en altres contextos, com els de la vida privada i professional, l'educació i la formació.

CS Competències socials i cíviques

Les competències social i ciutadana impliquen l'habilitat i la capacitat d'utilitzar els coneixements i les actituds sobre la societat –entesa des de les diferents perspectives, en la seva concepció dinàmica, canviant i complexa–, per interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per interactuar amb altres persones i grups d'acord amb unes normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més, inclouen accions més pròximes i immediates envers l'individu com a part d'una implicació cívica i social.

La **competència social** es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre la manera en què les persones es poden procurar un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seves famílies i per al seu entorn social pròxim, i saber com un estil de vida saludable hi pot contribuir.

La **competència ciutadana** es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets civils, així com de la seva formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seva aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, estatal, europea i internacional. Això inclou el coneixement dels esdeveniments contemporanis, així com els esdeveniments més destacats i les tendències principals en les històries nacional, estatal, europea i mundial; engloba, també, la comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de minories culturals i societats híbrides en el món globalitzat.

Per tant, per al desenvolupament adequat d'aquestes competències, cal comprendre i entendre les experiències col·lectives i l'organització i el funcionament del passat i el present de les societats, la realitat social del món viu, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, i també els espais i els territoris on es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per comprometre's personalment i col·lectivament a millorar-los, i d'aquesta manera participar de manera activa, eficaç i constructiva en la vida social i professional.

A més, aquestes competències incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones a viure en una societat cada cop més plural, dinàmica, canviant i complexa per relacionar-se amb els altres; cooperar, comprometre's i afrontar els conflictes i proposar activament perspectives per encarar-los, i també agafar perspectiva, desenvolupar la percepció de l'individu en relació amb la seva capacitat per influir en el terreny social i elaborar argumentacions basades en evidències.

Adquirir aquestes competències suposa ser capaç de posar-se al lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres; és a dir, reunir el que és individual i el que és social, el que és privat i el que és públic, a favor d'unes solucions

constructives dels conflictes i els problemes de la societat democràtica.

CI Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

La **competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor** implica la capacitat de transformar la idea en actes. Això significa prendre consciència de la situació en la qual cal intervenir o que s'ha de resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, les destreses o les habilitats i actituds que calen amb criteri propi, per tal d'assolir l'objectiu previst.

Aquesta competència es troba en els àmbits personal, social, escolar i laboral en què creixen les persones, i permeten que aprofitin les activitats i les noves oportunitats. Constitueix, igualment, els fonaments d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics que hi estan relacionats.

L'adquisició d'aquesta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, i així mateix es contribueix a la cultura de l'emprenedoria. En aquest sentit, la seva formació ha d'incloure destreses i coneixements relacionats amb oportunitats de carrera i el món laboral, l'educació econòmica i financera o el coneixement de l'organització i els processos empresarials, i també el desenvolupament d'actituds que comportin un canvi de mentalitat que afavoreixi la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de manera creativa, de gestionar el risc i de gestionar la incertesa. Aquestes habilitats són molt importants per afavorir el naixement d'emprenedors socials, com els anomenats *intraemprenedors* (emprenedors que treballen dins d'empreses o organitzacions que no són seves), i també de futurs empresaris.

Per al desenvolupament adequat de la competència autonomia i iniciativa personal, cal tractar:

- La capacitat creadora i d'innovació: creativitat i imaginació, autoconeixement i autoestima, autonomia i independència, interès i esforç, esperit emprenedor, iniciativa i innovació.
- La capacitat proactiva per gestionar projectes: capacitat d'anàlisi; planificació, organització, gestió i presa de decisions; resolució de problemes; habilitat per treballar tant individualment com de manera col·laborativa dins d'un equip; sentit de la responsabilitat; avaluació i autoavaluació.
- La capacitat d'assumpció i gestió de riscos i gestió de la incertesa: comprensió i assumpció de riscos, capacitat per gestionar el risc i gestionar la incertesa.
- Les qualitats de lideratge i treball individual i en equip: capacitat de lideratge i delegació, capacitat per treballar individualment i en equip, capacitat de representació i negociació.
- Sentit crític i de la responsabilitat: sentit i pensament crític, sentit de la responsabilitat.

1.1.5 Seqüenciació i temporalització

Utilitzem el llibre de text "Música-I" de l'editorial Casals, 2015.

Les unitats didàctiques preparades per la **1a avaluació** són:

- 1- So, soroll i silenci. Els gèneres musicals.
- 2- L'altura. Els instruments musicals (Classificació).
- 3- La durada. Els instruments cordòfons.

Les unitats didàctiques preparades per la **2n avaluació** són:

- 4- La intensitat. Els instruments membranòfons.
- 5- El timbre. Els instruments idiòfons.
- 6- La melodia. Els instruments aeròfons.

Les unitats didàctiques preparades per la **3a avaluació** són:

- 7- El moviment. Els instruments electròfons.
- 8- La forma musical (I). La música tradicional.
- 9- La forma musical (II). La música i els mitjans de comunicació.

1.2. Tercer d'ESO

1.2.1.Objectius

La matèria de Música de l'educació secundària obligatòria té com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Utilitzar la veu, els instruments i el cos per a expressar-se musicalment de forma creativa i personal.
2. Escoltar comprensivament música d'estils, gèneres i cultures diverses, amb interès, respecte i sensibilitat estètica.
3. Conèixer l'entorn musical i cultural propi i prendre consciència de la universalitat de la pràctica musical, assumint reflexivament la diversitat de cultures i identitats musicals.
4. Conèixer i aplicar tècniques instrumentals i vocals bàsiques per a la interpretació i la creació musical i per a l'expressió corporal.
5. Participar, de forma responsable i pro-activa, en activitats musicals organitzades a l'aula, el centre o la comunitat educativa per afavorir la cooperació i el treball comú.
6. Reflexionar sobre la dimensió social i cultural de la música i comprendre les seves relacions amb altres àmbits artístics i amb els mitjans de comunicació.
7. Cercar i comprendre informació procedent de diferents fonts i suports per enriquir els coneixements musicals propis, fent-ne una lectura rigorosa i reflexiva.
8. Fer ús de la tecnologia per enriquir la percepció, l'expressió i la creació musicals, amb autonomia i esperit crític.
9. Comunicar coneixements, judicis i opinions musicals de forma oral i escrita, amb rigor i claredat, respectant les persones i els valors democràtics.
10. Valorar l'audició, la pràctica i la creació musical com a font de gaudi, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món.

1.2.2 Continguts

1. BLOC 1. INTERPRETACIÓ I CREACIÓ
2. Continguts
3. Lectura i escriptura de la notació musical, també amb editors musicals, al servei de l'audició, la interpretació, la creació i la comprensió de la música.
4. Identificació, mitjançant l'audició i l'anàlisi, dels elements que intervenen en la construcció d'una obra musical.
5. Interès per conèixer les diferents possibilitats sonores de la veu, el cos i els instruments.
6. La veu i la paraula com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
7. Exploració i desenvolupament d'habilitats tècniques elementals de la veu i dels instruments musicals: afinació, precisió, dicció, fraseig i expressió.
8. Interpretació d'obres musicals i pràctica de l'expressió corporal i la dansa utilitzant la veu, els instruments i el cos.
9. Els instruments i el cos com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.
10. Pràctica de danses variades i, en particular, de les danses i els balls de les Illes Balears.
11. Improvisació i creació amb elements bàsics del llenguatge musical com a mitjà per

<p>reflexionar sobre els processos creatius i els components essencials del llenguatge musical.</p> <p>12. Composició, individualment o en grup, de cançons, peces instrumentals i coreografies senzilles per a diferents agrupacions a partir de la combinació d'elements i recursos bàsics presentats en el context de les diverses activitats que es duen a terme dins l'aula.</p> <p>13. Pràctica de les pautes bàsiques d'interpretació: silenci, atenció al director i als altres intèrprets, audició interior, memòria i adequació al conjunt.</p> <p>14. Acceptació i compliment de les normes que regeixen la interpretació en grup i aportació d'idees musicals que contribueixin al perfeccionament del treball comú.</p> <p>15. Interès per la superació personal i la millora de les produccions pròpies dins el procés creatiu.</p>
<p>BLOC 2. ESCOLTA</p>
<p>Continguts</p>
<p>16. Aplicació d'estratègies d'audició, audició interior, memòria comprensiva i anticipació durant la pròpia interpretació i creació musical.</p> <p>17. Identificació en l'audició i l'anàlisi auditiva dels elements més significatius de la melodia, l'harmonia, el ritme, el timbre i la textura en obres i pràctiques musicals diverses.</p> <p>18. Utilització de recursos corporals, vocals i instrumentals, mitjans audiovisuals i tecnològics, textos, partitures, musicogrames i altres representacions gràfiques per comprendre la música escoltada.</p> <p>19. Classificació i discriminació auditiva dels diferents tipus de veus i d'instruments, incloent-hi els instruments propis de les Illes Balears i de diverses agrupacions vocals i instrumentals.</p> <p>20. Sensibilització cap a les dimensions sensorials i terapèutiques del so i de la música i consideració de la importància d'un entorn saludable.</p> <p>21. Valoració i comprensió de la importància del silenci i del so com a condició prèvia per a l'existència de la música.</p>
<p>BLOC 3. CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS</p>
<p>Continguts</p>
<p>22. Coneixement i valoració de les manifestacions i obres musicals més significatives del patrimoni musical balear i universal.</p> <p>23. Utilització correcta del vocabulari musical específic per descriure i explicar els components del llenguatge musical.</p> <p>24. Utilització de fonts d'informació diverses i plurals per conèixer la música.</p> <p>25. Reconeixement de la pluralitat d'estils en la música actual.</p> <p>26. Interès per conèixer músiques de diferents estils i característiques, per tal d'ampliar i diversificar les pròpies preferències musicals.</p> <p>27. El consum de música en la societat actual. Sensibilització i actitud crítica cap al consum indiscriminat de música i la contaminació sonora.</p>
<p>BLOC 4. MÚSICA I TECNOLOGIA</p>
<p>Continguts</p>
<p>28. Utilització de dispositius i instruments electrònics a l'abast per crear, interpretar, enregistrar i analitzar peces i per fer activitats musicals.</p> <p>29. Ús progressiu dels paràmetres d'edició i impressió de partitures.</p> <p>30. Realització d'instrumentacions a partir de combinacions tímbriques i textures diverses amb el suport de les noves tecnologies.</p> <p>31. Interès per l'ús de la tecnologia musical i audiovisual en el desenvolupament creatiu.</p> <p>32. Elements que intervenen en els processos d'enregistrament i manipulació del so.</p>

1.2.3 Criteris d'avaluació/ Estàndard d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. INTERPRETACIÓ I CREACIÓ

1. Reconèixer els paràmetres del so i els elements bàsics del llenguatge musical, aplicar-los a través de la lectura o l'audició de petites obres o fragments musicals i utilitzar un llenguatge tècnic apropiat per referir-s'hi.

1.1. Reconeix els paràmetres del so i els elements bàsics del llenguatge musical i emprà el llenguatge tècnic apropiat per referir-s'hi.

1.2. Reconeix i aplica els ritmes i compassos a través de la lectura o l'audició de petites obres o fragments musicals.

- 1.3. *Identifica i transcriu dictats de patrons rítmics i melòdics amb formulacions senzilles en estructures binàries, ternàries i quaternàries.*
2. Distingir i utilitzar els elements de la representació gràfica de la música (col·locació de les notes en el pentagrama, clau de sol i de fa en quarta, durada de les figures, signes que afecten la intensitat i matisos, indicacions rítmiques i de tempo, etc.).
 - 2.1. *Distingeix i utilitza els elements que s'empren en la representació gràfica de la música (col·locació de les notes en el pentagrama, clau de sol i de fa en quarta, durada de les figures, signes que afecten la intensitat i matisos, indicacions rítmiques i de tempo, etc.).*
3. Improvisar i interpretar estructures musicals elementals construïdes sobre els modes i les escales més senzilles i els ritmes més comuns.
 - 3.1. *Improvisa i interpreta estructures musicals elementals construïdes sobre els modes i les escales més senzilles i els ritmes més comuns.*
 - 3.2. *Utilitza els elements i recursos adquirits per elaborar arranjaments i crear cançons, peces instrumentals i coreografies.*
4. Analitzar i comprendre el concepte de textura i reconèixer, a través de l'audició i la lectura de partitures, els diferents tipus de textura.
 - 4.1. *Reconeix, comprèn i analitza diferents tipus de textura.*
5. Conèixer els principis bàsics dels procediments compositius i les formes d'organització musical.
 - 5.1. *Comprèn i identifica els conceptes i termes bàsics relacionats amb els procediments compositius i els tipus formals.*
6. Mostrar interès per desenvolupar les capacitats i les habilitats tècniques com a mitjà per a les activitats d'interpretació, així com acceptar i complir les normes que regeixen la interpretació en grup i aportar idees musicals que contribueixin al perfeccionament de la tasca comuna.
 - 6.1. *Mostra interès per conèixer la veu, el cos i els instruments i per tenir-ne cura.*
 - 6.2. *Canta peces vocals proposades aplicant tècniques que permeten l'emissió correcta de la veu.*
 - 6.3. *Practica la relaxació, la respiració, l'articulació, la ressonància i l'entonació.*
 - 6.4. *Adquireix les habilitats tècniques i interpretatives necessàries i les aplica en les activitats d'interpretació adequades al nivell.*
 - 6.5. *Coneix les tècniques de control d'emocions i les posa en pràctica a l'hora de millorar els seus resultats en l'exposició davant un públic.*
7. Demostrar interès per les activitats de composició i improvisació i mostrar respecte per les creacions dels companys.
 - 7.1. *Improvisa i compon partint de pautes prèviament establertes.*
 - 7.2. *Demostra una actitud de superació i millora de les seves possibilitats i respecta les distintes capacitats i formes d'expressió dels companys.*
8. Participar activament i amb iniciativa personal en les activitats d'interpretació, assumir-hi diferents rols, intentar ajustar la pròpia acció a la resta del conjunt, aportar idees musicals i contribuir al perfeccionament de la tasca comuna.
 - 8.1. *Practica, interpreta i memoritza peces vocals, instrumentals i danses de diferents gèneres, estils*

i cultures, apreses per imitació i a través de la lectura de partitures amb diverses formes de notació, adequades al seu nivell.

8.2. Practica, interpreta i memoritza peces vocals, instrumentals i danses del patrimoni espanyol.

8.3. Mostra obertura i respecte cap a les propostes del professor i dels companys.

8.4. Practica les pautes bàsiques d'interpretació: silenci, atenció al director i als altres intèrprets, audició interior, memòria i adequació al conjunt, i mostra esperit crític cap a la seva interpretació i la del grup.

8.5. Participa de manera activa en agrupacions vocals i instrumentals i hi col·labora amb actituds de millora i compromís i mostrant una actitud oberta i respectuosa.

9. Explorar les possibilitats de distintes fonts i objectes sonors.

9.1. Mostra interès pels paisatges sonors que ens envolten i reflexiona sobre aquests paisatges.

9.2. Investiga i indaga de forma creativa les possibilitats sonores i musicals dels objectes.

BLOC 2. ESCOLTA

1. Identificar i descriure els diferents instruments i veus i les agrupacions en què s'integren.

1.1. Diferencia les sonoritats dels instruments de l'orquestra, així com la forma que presenten i els diferents tipus de veus.

1.2. Diferencia les sonoritats dels instruments més característics de la música popular, moderna, del folklore i d'altres agrupacions musicals.

1.3. Explora i descobreix les possibilitats de la veu i els instruments, així com l'evolució que han experimentat al llarg de la història de la música.

2. Llegir distints tipus de partitures en el context de les activitats musicals de l'aula com a suport de les activitats d'audició.

2.1. Llegeix partitures com a suport de l'audició.

3. Valorar el silenci com a condició prèvia per participar en les audicions.

3.1. Valora el silenci com a element indispensable per a la interpretació i l'audició.

4. Reconèixer auditivament les diferents obres musicals i determinar l'època o cultura a la qual pertanyen, així com interessar-se per ampliar les seves preferències.

4.1. Mostra interès per conèixer músiques d'altres èpoques i cultures.

4.2. Reconeix músiques de diferents cultures i les sap situar en l'espai i en el temps.

5. Identificar i descriure, mitjançant l'ús de diferents llenguatges (gràfic, corporal o verbal) alguns elements i formes d'organització i estructuració musical (ritme, melodia, textura, timbre, repetició, imitació, variació) d'una obra musical enregistrada o interpretada en viu.

5.1. Descriu els diferents elements de les obres musicals proposades.

- 5.2. *Utilitza amb autonomia diferents recursos com a suport a l'anàlisi musical.*
- 5.3. *Empra conceptes musicals per comunicar coneixements, judicis i opinions musicals de forma oral i escrita amb rigor i claredat.*
6. Identificar situacions de l'àmbit quotidià en les quals es produeix un ús indiscriminat del so, analitzar-ne les causes i proposar solucions.
- 6.1. *Pren consciència de la contribució de la música a la qualitat de l'experiència humana i mostra una actitud crítica davant el consum indiscriminat de música.*
- 6.2. *Elabora tasques d'indagació sobre la contaminació acústica.*

BLOC 3. CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS

1. Fer exercicis que reflecteixin la relació de la música amb altres disciplines.
- 1.1. *Expressa continguts musicals i els relaciona amb els períodes de la història de la música i amb altres disciplines.*
- 1.2. *Reconeix distintes manifestacions de la dansa.*
- 1.3. *Distingeix les diverses funcions que aconsegueix la música en la nostra societat.*
2. Demostrar interès per conèixer músiques de distintes característiques, èpoques i cultures i per ampliar i diversificar les pròpies preferències musicals, i adoptar una actitud oberta i respectuosa.
- 2.1. *Mostra interès per conèixer els distints gèneres musicals i les funcions expressives que aconsegueixen, i en gaudeix com a oient amb capacitat selectiva.*
- 2.2. *Mostra interès per conèixer música de diferents èpoques i cultures com a font d'enriquiment cultural i gaudi personal.*
3. Relacionar les qüestions tècniques apreses amb les característiques dels períodes de la història musical.
- 3.1. *Relaciona les qüestions tècniques apreses i les vincula als períodes de la història de la música corresponents.*
4. Distingir els grans períodes de la història de la música.
- 4.1. *Distingeix els períodes de la història de la música i les tendències musicals.*
- 4.2. *Examina la relació entre els fets històrics, el desenvolupament tecnològic i la música en la societat.*
5. Apreciar la importància del patrimoni cultural espanyol i el de les Illes Balears, en particular, i comprendre el valor de conservar-lo i de transmetre'l.
- 5.1. *Valora la importància del patrimoni espanyol.*
- 5.2. *Practica, interpreta i memoritza peces vocals, instrumentals i danses del patrimoni espanyol.*
- 5.3. *Coneix i descriu els instruments tradicionals espanyols.*
6. Valorar l'assimilació i l'ús d'alguns conceptes musicals bàsics necessaris a l'hora d'emetre judicis

de valor o parlar de música.

6.1. *Empra un vocabulari adequat per descriure percepcions i coneixements musicals.*

6.2. *Comunica coneixements, judicis i opinions musicals de forma oral i escrita, amb rigor i claredat.*

7. *Mostrar interès i actitud crítica per la música actual, els musicals, els concerts en viu i les noves propostes musicals, valorar-ne els elements creatius i innovadors.*

7.1. *Utilitza diverses fonts d'informació per investigar sobre les noves tendències, representants, grups de música popular, etc., i fa una revisió crítica de les seves produccions.*

7.2. *S'interessa per ampliar i diversificar les seves preferències musicals.*

BLOC 4. MÚSICA I TECNOLOGIA

1. *Utilitzar amb autonomia els recursos tecnològics disponibles i tenir un coneixement bàsic de les tècniques i els procediments necessaris per enregistrar, reproduir, crear i interpretar música i per realitzar produccions audiovisuals senzilles.*

1.1. *Coneix algunes de les possibilitats que ofereixen les tecnologies i les utilitza com a eina per a l'activitat musical.*

1.2. *Participa en tots els aspectes de la producció musical i demostra l'ús correcte dels materials que hi estan relacionats, els mètodes i les tecnologies.*

2. *Utilitzar de manera funcional els recursos informàtics disponibles per indagar el fet musical i aprendre.*

2.1. *Utilitza amb autonomia les fonts i els procediments adequats per elaborar tasques sobre temes relacionats amb el fet musical.*

1.2.4 Tractament de les competències bàsiques

CC Consciència i expressions culturals

La **competència artística i cultural** implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles.

Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per poder-les utilitzar com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interès per la participació a la vida cultural i contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'altres comunitats.

Per al desenvolupament adequat de la competència per a la consciència i l'expressió cultural, cal treballar:

- El coneixement, l'estudi i la comprensió tant dels diferents estils i gèneres artístics com de les obres i produccions principals del patrimoni cultural i artístic en diferents períodes històrics, les característiques i les relacions amb la societat en què es creen, així com les característiques de les obres d'art produïdes, tot això mitjançant el contacte amb les obres d'art. Està relacionada, igualment, amb la creació de la identitat cultural com a ciutadà d'un país o membre d'un grup.
- L'aprenentatge de les tècniques i els recursos dels diferents llenguatges artístics i formes d'expressió cultural, així com de la integració de diferents llenguatges.
- El desenvolupament de la capacitat i la intenció d'expressar-se i comunicar idees, experiències i emocions pròpies, partint de la identificació del potencial artístic personal (aptitud/talent). Es refereix

també a la capacitat de percebre, comprendre i enriquir-se amb les produccions del món de l'art i la cultura.

- La potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació pròpies de cada individu de cara a l'expressió de les idees i els sentiments propis. És a dir, la capacitat d'imaginar i realitzar produccions que suposin recreació, innovació i transformació. Implica el foment d'habilitats que permeten reelaborar idees i sentiments propis i aliens i exigeix desenvolupar l'autoconeixement i l'autoestima, així com la capacitat de resolució de problemes i assumpció de riscos.
- L'interès, l'estima, el respecte, el gaudi i la valoració crítica de les obres artístiques i culturals que es produeixen a la societat, amb un esperit obert, positiu i solidari.
- La promoció de la participació en la vida i l'activitat cultural de la societat en què es viu, al llarg de tota la vida. Això porta implícits comportaments que afavoreixen la convivència social.
- El desenvolupament de la capacitat d'esforç, constància i disciplina com a requisits necessaris per a la creació de qualsevol producció artística de qualitat, així com habilitats de cooperació que permetin la realització de treballs col·lectius.

CL Competència comunicació lingüística

La **competència comunicativa lingüística i audiovisual** és el resultat de l'acció comunicativa en unes pràctiques socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors per mitjà de textos en un gran nombre de modalitats, formats i suports. Representa una via de coneixement i contacte amb la diversitat cultural que implica un factor d'enriquiment per a la competència pròpia i que adquireix una rellevància particular en el cas de les llengües estrangeres. Per tant, un enfocament intercultural en l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües suposa una contribució important al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística de l'alumnat.

Per al desenvolupament adequat d'aquesta competència, cal abordar l'anàlisi i la consideració dels diferents aspectes que hi intervenen, a causa de la seva complexitat. Per fer-ho, cal atendre els cinc components que la constitueixen i les dimensions en què es concreten:

- El component lingüístic comprèn diverses dimensions: la lèxica, la gramatical, la semàntica, la fonològica, l'ortogràfica i l'ortoèpica, entesa com l'articulació correcta del so a partir de la representació gràfica de la llengua.
- El component pragmàtic i discursiu considera tres dimensions: la sociolingüística (vinculada a la producció i la recepció adequades de missatges en diferents contextos socials); la pragmàtica (que inclou les microfuncions comunicatives i els esquemes d'interacció), i la discursiva (que inclou les macrofuncions textuais i les qüestions relacionades amb els gèneres discursius).
- El component sociocultural inclou dues dimensions: la que fa referència al coneixement del món i la dimensió intercultural.
- El component estratègic permet que l'individu superi les dificultats i resolgui els problemes que sorgeixen en l'acte comunicatiu. Inclou tant destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la parla, l'escolta i la conversa, com destreses vinculades al tractament de la informació, la lectura multimodal i la producció de textos electrònics en diferents formats; a més, també formen part d'aquest component les estratègies generals de caràcter cognitiu, metacognitiu i socioafectiu que l'individu utilitza per comunicar-se de manera eficaç, aspectes fonamentals en l'aprenentatge de les llengües estrangeres.
- El component personal que intervé en la interacció comunicativa en tres dimensions: l'actitud, la motivació i els trets de la personalitat.
-

CM Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

La **competència matemàtica** implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seves eines per descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context.

Per al desenvolupament adequat de la competència matemàtica cal abordar quatre àrees relatives als nombres, l'àlgebra, la geometria i l'estadística, interrelacionades de maneres diverses:

- La quantitat: aquesta noció incorpora la quantificació dels atributs dels objectes, les relacions, les situacions i les entitats del món, interpretant-ne diferents representacions i jutjant-ne les interpretacions i els arguments. Participar en la quantificació del món suposa comprendre els mesuraments, els càlculs, les magnituds, les unitats, els indicadors, la mida relativa i les tendències i els patrons numèrics.
- L'espai i la forma: inclouen una àmplia gamma de fenòmens que es troben al nostre món visual i físic: patrons, propietats dels objectes, posicions, direccions i les representacions respectives; la descodificació i la codificació d'informació visual, i també la navegació i la interacció dinàmica amb formes reals o representacions.

- El canvi i les relacions: el món desplega multitud de relacions temporals i permanents entre els objectes i les circumstàncies, en què els canvis es produeixen dins de sistemes d'objectes interrelacionats. Tenir més coneixements sobre el canvi i les relacions suposa comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan aquests tipus de canvi tenen lloc, per tal de fer servir models matemàtics adequats per descriure'ls i preveure'ls.
- La incertesa i les dades: són un fenomen central de l'anàlisi matemàtica present en diferents moments del procés de resolució de problemes, en què són clau la presentació i la interpretació de dades.

CD Competència digital

La **competència del tractament de la informació i digital** és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per aconseguir els objectius relacionats amb la feina, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i la participació en la societat.

Aquesta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introdueixen les noves tecnologies a l'alfabetització, la lectura i l'escriptura, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries avui en dia per ser competent en un entorn digital.

Per al desenvolupament adequat de la competència digital, cal abordar:

- La informació: això comporta la comprensió de la manera en què es gestiona la informació i en què es posa a disposició dels usuaris, i també el coneixement i la gestió de diferents motors de cerca i bases de dades, i saber triar aquells que responen millor a les necessitats pròpies d'informació.
- Saber analitzar i interpretar la informació que s'obté, contrastar i avaluar el contingut dels mitjans de comunicació d'acord amb la validesa, la fiabilitat i l'adequació entre les fonts, tant en línia com fora de línia.
- Saber transformar la informació en coneixement per mitjà de la selecció apropiada de diferents opcions d'emmagatzematge.
- La comunicació: suposa prendre consciència dels diferents mitjans de comunicació digital i de diversos paquets de programari de comunicació i del seu funcionament, així com els seus beneficis i mancances d'acord amb el context i els destinataris. Al mateix temps, implica saber quins recursos es poden compartir en públic i el valor que tenen, és a dir, saber de quina manera les tecnologies i els mitjans de comunicació poden permetre diferents formes de participació i col·laboració per a la creació de continguts que produeixin un benefici comú. Això suposa el coneixement de qüestions ètiques com la identitat digital i les normes d'interacció digital.
- La creació de continguts: implica saber com els continguts digitals es poden realitzar en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatge), i també identificar els programes/aplicacions que s'adapten millor al tipus de contingut que es vol crear. Suposa també la contribució al coneixement de domini públic (wikis, fòrums públics, revistes), tenint en compte les normatives sobre els drets d'autor i les llicències d'ús i publicació de la informació.
- La seguretat: implica conèixer els diferents riscos associats amb l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per evitar-los, la qual cosa suposa identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per protegir la informació pròpia i d'altres persones, i també conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.
- La resolució de problemes: aquesta dimensió suposa conèixer la composició dels dispositius digitals, els seus potencials i limitacions en relació amb la consecució de fites personals, i també saber on buscar ajuda per a la resolució de problemes teòrics i tècnics, la qual cosa implica una combinació heterogènia i ben equilibrada de les tecnologies digitals i no digitals més importants en aquesta àrea de coneixement.

CA Competència d'aprendre a aprendre

La **competència d'aprendre a aprendre** és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produeix al llarg de la vida i que té lloc en diferents contextos formals, no formals i informals. Aquesta competència es caracteritza per l'habilitat per iniciar i organitzar l'aprenentatge, i persistir-hi. Això exigeix, en primer lloc, la capacitat per motivar-se per aprendre. Aquesta motivació depèn del fet que es generi la curiositat i la necessitat d'aprendre, que l'estudiant se senti protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i, finalment, que arribi a aconseguir els objectius d'aprenentatge proposats i, amb això, que adquireixi la percepció d'autoeficàcia. Tot el que s'ha dit contribueix a motivar-lo per abordar tasques d'aprenentatge en el futur.

En segon lloc, pel que fa a l'organització i la gestió de l'aprenentatge, la competència d'aprendre a aprendre requereix conèixer i controlar els processos d'aprenentatge propis per ajudar-lo als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La competència d'aprendre a aprendre desemboca

en un aprenentatge cada cop més eficaç i autònom.

Per al desenvolupament adequat del sentit de la iniciativa i l'esperit emprenedor, cal tractar:

- El coneixement que té sobre el que sap i desconeix, sobre el que és capaç d'aprendre, sobre el que l'interessa, etc.
- El coneixement de la disciplina en la qual es localitza la tasca d'aprenentatge i el coneixement del contingut concret i de les demandes de la tasca pròpia.
- El coneixement sobre les diferents estratègies possibles per afrontar la tasca.
- Estratègies de planificació en les quals es reflecteix la meta d'aprenentatge que es busca, i també el pla d'acció que es té previst aplicar per aconseguir-la.
- Estratègies de supervisió des de les quals l'estudiant va examinant l'adequació de les accions que està desenvolupant i l'aproximació a la meta.
- Estratègies d'avaluació des de les quals s'analitza tant el resultat com el procés que s'ha dut a terme.

La motivació i la confiança són cabdals per a l'adquisició d'aquesta competència. Totes dues es potencien des del plantejament de metes realistes a curt, mitjà i llarg termini. En assolir els objectius, augmenta la percepció d'autoeficàcia i la confiança, i amb això augmenten els objectius d'aprenentatge de manera progressiva. Les persones han de ser capaces de valer-se d'experiències vitals i d'aprenentatge prèvies per tal d'utilitzar i aplicar els nous coneixements i capacitats en altres contextos, com els de la vida privada i professional, l'educació i la formació.

CS Competències socials i cíviques

Les competències social i ciutadana impliquen l'habilitat i la capacitat d'utilitzar els coneixements i les actituds sobre la societat –entesa des de les diferents perspectives, en la seva concepció dinàmica, canviant i complexa–, per interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per interactuar amb altres persones i grups d'acord amb unes

normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més, inclouen accions més pròximes i immediates envers l'individu com a part d'una implicació cívica i social.

La **competència social** es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre la manera en què les persones es poden procurar un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seves famílies i per al seu entorn social pròxim, i saber com un estil de vida saludable hi pot contribuir.

La **competència ciutadana** es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets civils, així com de la seva formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seva aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, estatal, europea i internacional. Això inclou el coneixement dels esdeveniments contemporanis, així com els esdeveniments més destacats i les tendències principals en les històries nacional, estatal, europea i mundial; engloba, també, la comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de minories culturals i societats híbrides en el món globalitzat.

Per tant, per al desenvolupament adequat d'aquestes competències, cal comprendre i entendre les experiències col·lectives i l'organització i el funcionament del passat i el present de les societats, la realitat social del món viu, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, i també els espais i els territoris on es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per comprometre's personalment i col·lectivament a millorar-los, i d'aquesta manera participar de manera activa, eficaç i constructiva en la vida social i professional.

A més, aquestes competències incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones a viure en una societat cada cop més plural, dinàmica, canviant i complexa per relacionar-se amb els altres; cooperar, comprometre's i afrontar els conflictes i proposar activament perspectives per encarar-los, i també agafar perspectiva, desenvolupar la percepció de l'individu en relació amb la seva capacitat per influir en el terreny social i elaborar argumentacions basades en evidències.

Adquirir aquestes competències suposa ser capaç de posar-se al lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres; és a dir, reunir el que és individual i el que és social, el que és privat i el que és públic, a favor d'unes solucions constructives dels conflictes i els problemes de la societat democràtica.

CI Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

La **competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor** implica la capacitat de transformar la idea en actes. Això significa prendre consciència de la situació en la qual cal intervenir o que s'ha de resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, les destreses o les habilitats i actituds que calen amb criteri propi, per tal d'assolir l'objectiu previst.

Aquesta competència es troba en els àmbits personal, social, escolar i laboral en què creixen les persones, i permeten que aprofitin les activitats i les noves oportunitats. Constitueix, igualment, els fonaments d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics que hi estan relacionats.

L'adquisició d'aquesta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, i així mateix es contribueix a la cultura de l'emprenedoria. En aquest sentit, la seva formació ha d'incloure destreses i coneixements relacionats amb oportunitats de carrera i el món laboral, l'educació econòmica i financera o el coneixement de l'organització i els processos empresarials, i també el desenvolupament d'actituds que comportin un canvi de mentalitat que afavoreixi la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de manera creativa, de gestionar el risc i de gestionar la incertesa. Aquestes habilitats són molt importants per afavorir el naixement d'emprenedors socials, com els anomenats *intraemprenedors* (emprenedors que treballen dins d'empreses o organitzacions que no són seves), i també de futurs empresaris.

Per al desenvolupament adequat de la competència autonomia i iniciativa personal, cal tractar:

- La capacitat creadora i d'innovació: creativitat i imaginació, autoconeixement i autoestima, autonomia i independència, interès i esforç, esperit emprenedor, iniciativa i innovació.
- La capacitat proactiva per gestionar projectes: capacitat d'anàlisi; planificació, organització, gestió i presa de decisions; resolució de problemes; habilitat per treballar tant individualment com de manera col·laborativa dins d'un equip; sentit de la responsabilitat; avaluació i autoavaluació.
- La capacitat d'assumpció i gestió de riscos i gestió de la incertesa: comprensió i assumpció de riscos, capacitat per gestionar el risc i gestionar la incertesa.
- Les qualitats de lideratge i treball individual i en equip: capacitat de lideratge i delegació, capacitat per treballar individualment i en equip, capacitat de representació i negociació.
- Sentit crític i de la responsabilitat: sentit i pensament crític, sentit de la responsabilitat.

1.2.5. Seqüenciació i temporalització.

Utilitzem el llibre de text "Música-II" de l'editorial Casals, 2015.

Les unitats didàctiques preparades per la **1a avaluació** són:

- 1- (UD-4) El Classicisme. Els intervals. Els acords.
- 2- (UD-5) El Romanticisme. La sintàxis musical

Les unitats didàctiques preparades per la **2n avaluació** són:

- 3- (UD-6) El Nacionalisme i l'Impressionisme. La improvisació. Les progressions harmòniques.
- 4- (UD-7) Estils musicals de la 1a meitat del s. XX. Les vanguardies musicals (2a m. s. XX). Les notes reials i les notes estranyes.

Les unitats didàctiques preparades per la **3a avaluació** són:

- 5- (UD-8) La música comercial o de consum: història i evolució. El nou llenguatge musical. La contaminació acústica.
- 6- La música funcional: al cinema, la ràdio, la televisió, a internet i la música publicitària.

Al llarg de tot el curs, també els alumnes aniran realitzant interpretacions vocals, instrumentals i corporals, apart de les activitats proposades pel llibre.

2. MATERIALS I RECURSOS

Material bàsic:

1. Equip de música amb CD, amb control digital de minuts i segons i platina.
2. Instruments de percussió, làmines i petita percussió (al menys un per alumne), un piano acústic o teclat electrònic.
3. Pissarra amb pentagrama.
4. Flauta dolça.
5. Material del professorat.
6. Ordinador actualitzat i en condicions òptimes per poder desenvolupar amb garanties el procés d'ensenyament i aprenentatge, amb targeta de so, dvd lector d'àudio, mp3 i vídeo, programes seqüenciadors, connexió estable a la xarxa d'Internet, altaveus i teclat MIDI.
7. Projector amb pantalla digital, l'aula ha d'estar condicionada per poder veure la pantalla, amb cortines apropiades per poder fer fosca l'aula.
8. Faristols.
9. Vídeos: (Pel·lícules musicals, guia dels instruments, imatges en DVD de concerts, videoclips, òperes, actuacions....)
10. Bibliografia bàsica (Partitures, enciclopèdia...)

3. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Per la 2n avaluació, estam pendent de la confirmació d'una sortida a Palma pels de 1r d'Eso.

Per a la 3a avaluació està programat fer un concert de final de curs al centre, on participaran alumnes de 1r, 2n i 3r d'ESO.